

תוכן העניינים:

- 3.....רקע תיאורטי למחקר.
- 4.....מסקנות אישיות בנוגע למאמרים.
- 5.....הביקורת שלי על המאמרים.
- 6.....סוגיה חברתית והמיזם אותו אני מציעה.
- 8.....ביבליוגרפיה.

1. רקע תיאורטי למחקר

התנדבות מוגדרת כמתן זמן לפעילות מתוך רצון חופשי, וללא תמורה כלכלית, על מנת להיטיב עם אדם או עם קבוצה. היא הופכת לפורמלית כאשר היא מתקיימת דרך ארגון מסוים, ולאורך זמן. אולם, במקרים יוצאי דופן היא תכלול תמורה כלכלית מסוימת, כגון מלגה או החזר הוצאות (Cnaan, Handy & Wadsworth, 1996; Wilson, 2000).¹

במחקר שנעשה בקרב כ-10,000 סטודנטים מ-13 מדינות שונות, כש-590 מתוכם היו מישראל, דיווחו המתנדבים הישראלים על 67.5 אחוזי התנדבות, ממוצע הנמוך מ-12 המדינות האחרות. לעומת זאת, מספר המתנדבים בארץ על בסיס שבועי וקבוע היה יחסית גבוה. כמו כן, אחוז הנשים המתנדבות היה גבוה מאחוז הגברים, וסטודנטים בין הגילאים 23-26 התנדבו יותר מאחרים. בניגוד למצופה, מספר הסטודנטים המגיעים מרקע סוציו-אקונומי נמוך יחסית, היה גבוה מהממוצע של הסטודנטים בעלי הרקע הבינוני והגבוה (חזקי-לונטל ואחרים, 2009).

במדגם נוסף שכלל סטודנטיות מהפקולטות למשפטים, למגדר, לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ולעבודה סוציאלית, שהתנדבו לארגוני נשים פמיניסטיים בצפון הארץ, יהודיים וערביים, נמצא כי רוב הארגונים האלו היו שבעי רצון מתרומתן של הסטודנטיות לקהילתם. יחד עם זאת, עלו קשיים רבים מצד הארגונים הקשורים בעיקר להדרכת הסטודנטיות ולשילובן בארגון. רוב הסטודנטיות לא ממכירות את עולם הארגונים, ומשם הגיעו רוב הקשיים (ספרן, 2010).

המסקנות ממחקר זה הן שיחסי הגומלין והקשרים בין האקדמיה לבין הפעילות הפמיניסטית היו אחד ממוקדי המתח המרכזיים. האקדמיה מאתגרת את החשיבה הפמיניסטית

¹ מצוטט מתוך המחקר של חזקי-לונטל, ד., הנדי, פ. וכנען ר. (2009). התנדבות סטודנטים בישראל בפרספקטיבה משווה: מנבאים, מניעים, תגמולים והשפעתם של מוסדות החינוך. *ביטחון סוציאלי*, גיליון 79, עמ' 142.

התיאורטית, ואילו הארגונים עוסקים בפעילות מעשית, דבר שבמציאות גרם להתנגשות בין הסטודנטיות לבין הנשים העובדות בארגונים. למרות זאת, הארגונים השונים נהנים מתרומת הסטודנטיות, ומעוניינים להמשיך לשמור על היחסים עם האקדמיה.

מכל 6 אוניברסיטאות המחקר בישראל, נבדקו 18 רכזים וראשי מחלקות באגודות הסטודנטים השונות, במחקרה של נדיה בלקינד. הנחקרים השתתפו בראיונות עומק, שממצאיהם הראו כי מתקיימים באוניברסיטאות תהליכים משמעותיים של קידום מעורבות חברתית גם בדרכים אלטרנטיביות מהתנדבות ללא תמורה, בצורת 3 מודלים: מודל מלגות שכר, מודל אינסטרומנטלי (מתן סיוע במזון, תעסוקה, מערכות בריאות, בית משפט ועוד), ומודל ביקורתי (בלקינד, 2016).

הרכזים וראשי המחלקות ציינו כי כל פעילות של הקדשת זמן למען האחר מוגדרת על-ידם כהתנדבות, כשהמודל הפעיל ביותר באוניברסיטאות מבין השלושה הוא מודל מלגות השכר, לעומת 2 המודלים האחרים שהיו נדירים ביותר בנוף. נוסף על כך, הרכיב של שכלול מיומנות עצמית שנוסף להתנדבויות מסוימות, המוביל לשיפור סיכויי הצלחה עתידיים במקצועות אותם לומדים הסטודנטים, היווה מניע משמעותי יותר לרצון להתנדב מאשר מניע כלכלי (בלקינד, 2016).

2. מסקנות אישיות בנוגע למאמרים:

1. התנדבות יכולה להיות משתלמת במקרים מסוימים, והיא עדיין תיחשב להתנדבות, על-

אף שהתורם מזמנו מקבל עליה תמורה כלשהי, כלכלית או ערכית. על-פי תוצאות

המחקר של חזקי-לונטל ואחרים, הסטודנטים הישראלים מתנדבים אמנם פחות

מסטודנטים אחרים בעולם, אך אלו שמתנדבים מקדישים יותר שעות שבועיות מהשאר.

2. כמו כן, נשים מתנדבות יותר מגברים, והסטודנטים הצעירים יחסית יותר מאלו

המבוגרים. בקרב הסטודנטיות המתנדבות למען ארגוני נשים שונים, נמצא כי יש קשיים